

DOI 10.36074/logos-19.12.2025.039

ПЕДАГОГІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ВИКЛАДАЧА У ДОБУ AI: МІЖ ТРАДИЦІЄЮ ТА ЦИФРОВОЮ ІННОВАЦІЄЮ

Ковалик Наталія Василівна¹, Демчук Наталія Михайлівна²

---

1. кандидат філологічних наук, професор
завідувачка кафедри іноземних мов
Львівський торговельно-економічний університет, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0001-7095-4553

2. доцент кафедри іноземних мов
Львівський торговельно-економічний університет, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-3452-5492

У добу стрімкого розвитку штучного інтелекту та глибокої цифрової модернізації освіти роль викладача іноземних мов зазнає суттєвої трансформації. Ці зміни охоплюють не лише оновлення методів і засобів навчання, а й переосмислення усталеної педагогічної традиції та формування нових професійних ідентичностей. Взаємодіючи з інтелектуальними технологіями, викладач опиняється в ситуації, що вимагає розширення власної професійної позиції, методичної гнучкості та здатності інтегрувати інновації без втрати гуманітарної сутності педагогічної діяльності [1].

В українському контексті роль викладача набуває особливої суспільної та ціннісної ваги: пандемія COVID-19 та повномасштабна війна не лише змінили формат освітнього процесу, але й поставили перед викладачем завдання підтримувати академічну сталість, психологічну стійкість і ціннісну опору для студентів.

У цих умовах педагогічний вибір між традиційними інструментами та інноваційними ресурсами стає ключовим чинником якості навчання. Викладач виступає посередником між університетською традицією та інтелектуальними технологіями нового покоління, цілісно інтегруючи автентичні матеріали, цифрові платформи й AI-засоби.

Сучасний викладач переходить від ролі носія знань до ролі фасилітатора досвіду, наставника та модератора академічного діалогу. Його завдання – створювати інтерактивне, автентичне й персоналізоване навчальне

SEZIONE 18.
PEDAGOGIA ED EDUCAZIONE

середовище, підтримувати розвиток критичного мислення та міжкультурної чутливості студентів [2].

Інтегруючи інтелектуальні мовні системи (ChatGPT, DeepL, Grammarly, Perplexity AI, Microsoft Copilot тощо) та цифрові освітні платформи з вбудованими AI-інструментами (Google Classroom, Zoom, TWEE, Quizlet AI, Duolingo Max, MyEnglishLab тощо), викладач не лише модернізує навчальний процес, а й виступає суб'єктом формування нових освітніх траєкторій. Такий підхід розширює можливості для розвитку академічної, комунікативної та міжкультурної компетентностей студентів, водночас посилюючи автономію, рефлексію та дослідницьку позицію як здобувачів освіти, так і самого викладача.

Метою роботи є рефлексія професійного досвіду викладача іноземних мов, який працює у середовищі, що поєднує традиційні, цифрові та AI-ресурси, і формує власну педагогічну позицію на перетині гуманітарної традиції, інновацій і міжкультурного діалогу (на матеріалі педагогічного досвіду роботи у Львівському торговельно-економічному університеті).

Особливий акцент зосереджено на трансформації ролі викладача у процесі викладання освітнього компонента «Ділова іноземна мова (англійська)» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти Львівського торговельно-економічного університету (ЛТЕУ).

В умовах інтеграції традиційних, цифрових та AI-ресурсів викладач переходить від ролі носія знань до ролі фасилітатора автономності, міжкультурної взаємодії та критичного мислення студентів. Застосування соціального та психокогнітивного підходів у викладанні ділової іноземної мови спрямоване на підтримку впевненості здобувачів у власних комунікативних можливостях, розвиток здатності до професійної адаптації в міжнародному середовищі та формування індивідуальних траєкторій мовного розвитку. Такий підхід посилює рефлексивність студентів, їхнє вміння працювати з автентичними матеріалами, здійснювати критичний аналіз бізнес-дискурсу й ефективно застосовувати інтелектуальні технології для розв'язання професійно орієнтованих завдань.

Об'єктом рефлексії є професійна діяльність викладача іноземних мов в умовах інтеграції традиційних, цифрових та AI-ресурсів у сучасному університетському освітньому середовищі.

Предметом аналізу є педагогічні стратегії, авторські навчально-методичні матеріали (зокрема навчальні посібники та підручники з ділової англійської мови), цифрова платформа віртуального університету ЛТЕУ та сучасні AI-інструменти, використання яких сприяє розвитку автономності, креативності та рефлексивності здобувачів освіти, а також професійному саморозвитку викладача [3].

Методологічну основу дослідження становлять педагогічне спостереження, контент-аналіз власних виданих друком навчальних матеріалів, аналіз відгуків здобувачів освіти та рефлексивний аналіз викладацького досвіду.

Таким чином, поєднання традиційних матеріалів, цифрових освітніх форматів та інструментів штучного інтелекту не лише трансформує зміст та методи мовної підготовки, а й переосмислює саму роль викладача. Викладачі в цьому контексті постають не лише як носії та транслятори знань, а й як фасилітатори автономного й критично усвідомленого навчання, наставники в міжкультурному діалозі та провідники академічних цінностей. У цій динаміці викладач формує власну педагогічну ідентичність, навчаючись разом зі студентами, адаптуючись до нових технологічних і соціальних реалій та сприяючи розвитку інклюзивного, відкритого й інтернаціоналізованого освітнього простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Овчарук, О. В., Гриценчук, О. О., & Кравчина, О. Є. (2025). Використання генеративного штучного інтелекту вчителями для вдосконалення педагогічних практик: світовий та український досвід. *Мідж сучасного педагога*, (6(225), 5–10. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6\(225\)-5-10](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6(225)-5-10)
- [2] Al-Abdullatif, A. M. (2024). *Modeling Teachers' Acceptance of Generative Artificial Intelligence Use in Higher Education: The Role of AI Literacy, Intelligent TPACK, and Perceived Trust*. *Education Sciences*, 14(11), 1209. <https://doi.org/10.3390/educsci14111209>
- [3] Ковалик, Н. В., Тимочко, Л. М., & Возняк, Г. С. (2025). *Ділова англійська мова: шлях до успіху*. Видавництво Львівського торговельно-економічного університету.

